

POGROMCA MITÓW:

CZY ZAPOBIEGANIE PRZESTĘPSTWOM OZNACZA ICH ELIMINACJĘ?

Po co wdrażać interwencje antywłamaniowe, skoro w rezultacie włamywacze po prostu przeniosą swoją działalność na inny pobliski obszar? Czasami uważa się, że wdrożenie interwencji prewencyjnych, takich jak kamery CCTV, po prostu spowoduje, że przestępcy przeniosą swoją działalność w inne miejsca, zmienią metody lub znajdą nowe cele. Jest to jednak tylko jeden z możliwych skutków interwencji. W praktyce wypieranie przestępczości jest często niwelowane przez dwa inne efekty: zaprzestanie przestępczości i rozpowszechnienie korzyści wynikających z zapobiegania przestępczości.¹

WYPIERANIE PRZESTĘPSTW - RACZEJ WYJĄTEK NIŻ REGUŁA

Przemieszczanie się przestępczości (znane również jako efekt łóżka wodnego lub efekt rozlewania się przestępczości) odnosi się do przenoszenia przestępczości z określonego miejsca, czasu, celu, metody lub sprawcy do innego, w wyniku inicjatywy zapobiegania przestępczości. Dzieje się tak, gdy interwencja antywłamaniowa zmusza przestępców do zmiany metod z włamań na napady z bronią w rękę; lub do zmiany celów poprzez przeniesienie się do pobliskiego przedmiścia, w którym interwencja nie została wdrożona. Przemieszczenie opiera się na założeniu, że podczas gdy sytuacyjne zapobieganie przestępczości zmniejsza możliwości popełnienia przestępstwa, nie odnosi się do motywacji przestępców (np. włamywacz może popełnić włamanie, aby sfinansować uzależnienie od substancji psychoaktywnych). Dlatego też przez długi czas zakładano, że prewencja sytuacyjna powoduje jedynie, że przestępcy przenoszą swoje działania do pobliskich lokalizacji w celu kontynuowania popełniania przestępstw.²

Założenie to jest wzmocnione przez różne rodzaje przemieszczenia, które można rozróżnić. Po pierwsze, przesunięcie *czasowe* oznacza, że czas popełnienia przestępstwa ulegnie zmianie. Na przykład kieszonkowiec prawdopodobnie poczeka na zakończenie patrolu policyjnego, zanim podejmie działanie. Po drugie, przemieszczenie *celu* oznacza, że przestępcy wybiorą inny cel. Kampania przeciwko kradzieżom kieszonkowym rozpoczęta przez uniwersytety może spowodować, że kieszonkowcy skupią się na starszej populacji zamiast na studentach. Po trzecie, przemieszczenie *przestrzenne* oznacza, że przestępcy przeniosą się w inne miejsce. Interwencja przeciwko kradzieżom kieszonkowym na dworcu kolejowym może zmusić kieszonkowców do przeniesienia swoich przestępstw w inne odpowiednie miejsce, takie jak ruchliwy dworzec autobusowy lub pobliska ulica handlowa. Po czwarte, *przemieszczenie taktyczne* odnosi się do sytuacji, w której przestępcy zmieniają swoje zwykłe metody. Dzięki interwencji antykieszonkowej przestępcy mogą zmienić techniki i wdrożyć techniki dywersji zamiast dyskretnie okradać nieuważne ofiary. Wreszcie, *przemieszczenie przestępstw* pociąga za sobą zmianę rodzaju przestępstwa. Patrole policyjne w ruchliwych miejscach mogą zmusić kieszonkowców do zmiany podejścia i przejścia do kradzieży sklepowych.³

Te różne rodzaje przemieszczeń utrudniają dokładne wykrycie ewentualnych zmian w przestępczości. Przemieszczenie jest zróżnicowane, subtelne i niespójne, ponieważ przestępcy mają do wyboru wiele alternatyw. Ponadto niektóre zmiany taktyczne mogą być niewielkie i nie wszyscy przestępcy myślą i działają podobnie. Aby kontynuować ilustrację, gdy kieszonkowcy przenoszą swoje wysiłki w inne miejsce, ta nowa metoda, cel lub obszar przeniesionego przestępstwa może znajdować się poza okręgiem lub obszarem zainteresowania odpowiedzialnego departamentu policji.⁴

Istnieje jednak coraz więcej dowodów na to, że przenoszenie przestępstw nie jest zjawiskiem powszechnym. Jeśli już do niego dochodzi, często jest to przypadek “nieszkodliwego” przemieszczania się przestępczości. Na przykład, patrol policyjny mający na celu zapobieganie kradzieżom kieszonkowym na ruchliwej stacji kolejowej może spowodować, że niewielka liczba kieszonkowców zmieni miejsce swojej działalności. Jednak ten sam patrol może również spowodować spadek innych zjawisk, takich jak przemoc, wandalizm lub nękanie uliczne. Oznacza to, że efekt przemieszczenia jest niewielki w porównaniu z dodatkowymi ulepszeniami stworzonymi przez ten patrol.⁵

Przemieszczanie szkodliwych przestępstw

Zamiast interwencji prowadzącej do (nieoczekiwanej) poprawy, możliwe jest również, że pozytywny wynik interwencji zostanie zrównoważony przez jej negatywne skutki. Taka sytuacja ma miejsce, gdy inicjatywy prewencyjne w sklepach detalicznych ograniczają kradzieże sklepowe, ale jednocześnie powodują więcej włamań do sklepów lub powodują wzrost liczby napadów na transporty dostawcze. Niemniej jednak nadal trudno jest zmierzyć możliwe szkodliwe efekty przemieszczenia, a gdy są one obserwowane, wyniki są często niejednoznaczne.⁶ Z tego powodu ważne jest, aby skutecznie i konsekwentnie oceniać projekty prewencyjne. Ułatwi to wczesne wykrywanie i zapewni szansę na dostosowanie i ulepszenie inicjatyw.⁷

Przesiedlenia nie są tak powszechne, jak się zwykle uważa, częściowo dlatego, że niektóre rodzaje przestępstw są powiązane z określonymi przestrzeniami, znanymi również jako hotspoty.⁸ Hotspoty to miejsca (np. skupisko ulic lub ruchliwy plac), w których przestępczość koncentruje się przez dłuższy czas. Obecność przestępczości w tych miejscach wynika z wielu możliwości popełnienia przestępstwa, które łączą się zarówno w czasie, jak i w przestrzeni. W przeciwieństwie do tego, co sugeruje przemieszczanie, odebranie tych możliwości nie oznacza automatycznie, że przestępcy przeniosą swoją działalność.⁹

Po pierwsze, aby doszło do przemieszczenia, przestępczość musiałaby być nieelastyczna. Oznacza to, że niezależnie od działań prewencyjnych, złodziej sklepowy będzie rutynowo kraść pewną ilość przedmiotów z pewnej liczby sklepów. Oznacza to, że ochrona w sklepie lub umieszczanie elektronicznych znaczników na przedmiotach zmusiłoby złodzieja do przeniesienia się do sklepu, który nie wdraża tych interwencji. Niemniej jednak wiele zachowań przestępczych jest elastycznych i zmiennych. Wpływa na nie okazja (np. ceny, ale łatwy do kradzieży przedmiot bez elektronicznej etykiety), która pojawia się w odpowiednim momencie (np. w zatłoczonym sklepie z nieuważnymi pracownikami). Jeśli te pola nie są zaznaczone, okazjonalny złodziej sklepowy może nawet nie rozważyć kradzieży.¹⁰

Po drugie, przemieszczenie zakłada pewien poziom mobilności przestępców pod względem miejsca, czasu i metody. Jednak nie wszyscy przestępcy mają wysoki poziom mobilności. Włamywaczowi nie jest łatwo zmienić miejsce zamieszkania, gdy jego zwykle sąsiedztwo wdraża strategię utwardzania celów, takie jak zamki w drzwiach i oknach lub bramy w uliczkach.¹¹ Zmiana lokalizacji wiąże się z nowymi wyzwaniem i wymaga większego przygotowania poprzez znalezienie nowego środka transportu lub poświęcenie dodatkowego czasu na zbadanie nowego obszaru. Wszystko to wymaga od przestępców poziomu determinacji, który nie jest automatycznie obecny.¹²

Stwierdzenie, że przemieszczenie nie może mieć miejsca, byłoby zbyt uproszczone. Istnieją jednak dwa inne wyniki, które często wykraczają poza wpływ przemieszczenia, tj. zaprzestanie przestępczości i rozpowszechnianie korzyści związanych z zapobieganiem przestępczości.

ZAPRZESTANIE PRZESTĘPCZOŚCI

Pierwszym potencjalnym skutkiem przeciwdziałania wypieraniu przestępczości jest jej zaprzestanie. Odmawiając przestępcom łatwego celu, oczekuje się, że wielu z nich zrezygnuje, zamiast szukać "zastępczej" ofiary, celu lub metody. Istnieje kilka wyjaśnień na poparcie tej tezy.

Po pierwsze, duża liczba przestępstw jest związana z punktami zapalnymi w mieście, takimi jak obszar przemysłowy, który staje się opustoszały po godzinach zamknięcia. Wdrożenie sytuacyjnych środków zapobiegawczych, takich jak ogrodzenie obwodu lub zainstalowanie wysokiej jakości zamków i automatycznego oświetlenia, zmniejszy możliwości popełnienia przestępstwa, czyniąc je trudniejszym, a tym samym mniej atrakcyjnym dla złodziei.¹³

Oprócz znalezienia skutecznej okazji, przestępcy muszą również posiadać szczegółową wiedzę na temat przestrzeni, które regularnie napotykają podczas swojej działalności. Złodzieje powinni wiedzieć, jakie budynki obrać za cel, jakich środków bezpieczeństwa unikać oraz jak szybko wejść i wyjść z danego obszaru. Dlatego też, gdy odpowiednie cele w preferowanej lokalizacji zostaną ograniczone, bardziej prawdopodobne jest, że przestępczość ustanie niż zostanie przeniesiona do mniej znanego obszaru.¹⁴

Wreszcie, niektórzy przestępcy biorą pod uwagę ryzyko i wysiłki potrzebne do osiągnięcia nagrody. Gdy podejmowane są działania zapobiegawcze w celu maksymalizacji ryzyka i wysiłków, na przykład poprzez zabezpieczenie terenu, ryzyko złapania zaczyna przeważać nad możliwymi nagrodami za przestępstwo. W konsekwencji może to spowodować, że przestępca porzuci swoje plany zamiast zmienić kierunek swoich działań.¹⁵

ROZPOWSZECHNIANIE KORZYŚCI ZWIĄZANYCH Z ZAPOBIEGANIEM PRZESTĘPCZOŚCI

Drugim godnym uwagi rezultatem jest rozprzestrzenianie się korzyści z zapobiegania przestępczości na pobliskie obszary, które nie są celowo ukierunkowane.¹⁶ Ta dyfuzja korzyści (określana również jako premia, efekt gapowicza lub efekt mnożnikowy) ma miejsce, gdy korzystny wpływ interwencji rozprzestrzenia się poza miejsca, osoby lub rodzaje przestępstw, które są bezpośrednio ukierunkowane. Mówiąc prościej, pozytywne skutki interwencji wykraczają poza początkowy cel interwencji. Co więcej, to pozytywne rozprzestrzenianie się jest uzyskiwane bez korzystania z dodatkowych zasobów. W praktyce oznacza to, że skuteczna inicjatywa dotycząca włamań do domów w jednej dzielnicy skutkuje również mniejszą liczbą włamań w okolicznych obszarach.¹⁷

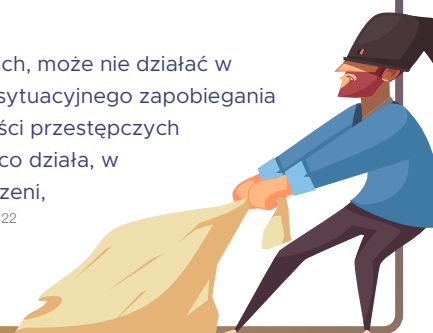
Podobnie jak w przypadku przemieszczania, dyfuzja korzyści odbywa się na różne sposoby. Przykładowo, strategie wzmacniania celów (np. etykiety zabezpieczające lub skrzynki na drogie przedmioty) w niektórych sklepach mogą również ograniczyć kradzieże w innych sklepach bez takich strategii. Co więcej, strategie te mogą sprawić, że złodzieje sklepowi będą całkowicie unikać innych firm (np. sklepów z używanymi rzeczami lub stacji benzynowych). Inną opcją jest to, że taka interwencja może również ograniczyć inne rodzaje przestępstw, takie jak kradzieże ładunków. Wreszcie, może się zdarzyć, że nawet gdy etykiety zabezpieczające nie działają, złodzieje sklepowi nadal będą bardziej ostrożni przed popełnieniem kradzieży.¹⁸

Mikro- i makroprzestrzenie

Efekty dyfuzji są równie trudne do zmierzenia jak efekty przemieszczenia. Jednak podczas badania tych efektów nacisk kładzie się głównie na efekt proksymalny w ramach mikroprzestrzeni (sąsiednie ulice lub przedmieścia), a nie na efekt odległy (do sąsiednich regionów lub krajów).¹⁹ Wynika to z faktu, że sytuacyjne zapobieganie przestępczości koncentruje się głównie na określonych rodzajach przestępstw w określonych mikroprzestrzeniach. Próbuje zapobiegać włamaniom w dzielnicach poprzez identyfikację i ograniczanie możliwości kradzieży, na przykład poprzez zamykanie małych alejek.²⁰ Jednak zarówno przemieszczanie się przestępczości, jak i dyfuzja korzyści mogą również występować w mezo- i makroprzestrzeniach, jak ma to miejsce w przypadku przestępczości zorganizowanej.

Zorganizowane grupy przestępcze mają o wiele większe doświadczenie, wiedzę i zasoby niż okazjonalni przestępcy. Mają dostęp do rozbudowanej (międzynarodowej) sieci, która pomaga im ominąć wysiłki mające na celu zapobieganie przestępczości w danej sytuacji. Na przykład handlarze ludźmi są bardziej skłonni do znajdowania alternatyw i przenoszenia przestępstw do innego regionu lub nawet kraju, ponieważ w ich przypadku zagrożone są znacznie większe zasoby, ludzie i pieniądze.²¹

Ważne jest, aby przyznać, że to, co działa w mikroprzestrzeniach, może nie działać w makroprzestrzeniach i odwrotnie, zwłaszcza w odniesieniu do sytuacyjnego zapobiegania przestępczości, które koncentruje się na ograniczaniu możliwości przestępczych stwarzanych przez określone obszary. Musimy zatem określić, co działa, w odniesieniu do jakiego rodzaju przestępczości i w jakiej przestrzeni, wdrażając praktyki oparte na dowodach i oceniając ich wyniki.²²

Oczywiste jest, że zmniejszenie przestępczości jest bardziej prawdopodobnym rezultatem niż jej wyparcie. Jak jednak możemy celowo wzmocnić efekt dyfuzji, aby zwiększyć rozprzestrzenianie się pozytywnych efektów na inne obszary?

Po pierwsze, decydenci i praktycy mogą sami celowo wzmocniać efekt dyfuzji. Jedną z metod jest nagłaśnianie na szeroką skalę lokalnych inicjatyw zapobiegania przestępczości. Kiedy nowe kamery bezpieczeństwa są wprowadzane w określonych lokalizacjach, takich jak miejsca parkingowe lub place publiczne, władze miejskie mogą promować to działanie bez wskazywania wszystkich docelowych lokalizacji. Pomaga to w przekonaniu przestępców, że interwencja jest wdrażana na szerszą skalę, niż początkowo zakładali. Podobnie, nie określając konkretnie czasu takich inicjatyw, przestępcy są przekonani, że nadzór rozpocznie się wcześniej lub potrwa dłużej niż w rzeczywistości. Wszystko to tworzy fałszywe, ale większe zagrożenie zatrzymaniem.²³

Druga metoda polega na wprowadzeniu większej elastyczności i zmienności do interwencji zapobiegających przestępczości. Inicjatywy powinny być ciągle i losowe, a nie równomiernie rozłożone w tym samym powtarzającym się obszarze. Większa różnorodność stwarza dalszą niepewność co do rzeczywistego ryzyka zatrzymania przestępców. Oznacza to, że zamiast organizować cotygodniowy patrol policyjny na tej samej ulicy w tym samym czasie, patrole te mogłyby być organizowane w różnych lokalizacjach w losowo wyznaczone dni. Ta zmienność zwiększa ryzyko złapania.²⁴

Bardziej skomplikowaną kwestią są stałe interwencje zapobiegające przestępczości, takie jak kamery bezpieczeństwa lub specjalistyczne zamki do okien i drzwi. Są one statyczne i nie mogą być łatwo zmieniane od czasu do czasu lub z miejsca na miejsce. Niepewność można zatem wywołać, stosując bardziej ogólną komunikację. Zamiast reklamować kamery bezpieczeństwa lub systemy alarmowe na konkretnym budynku, można umieścić prewencyjną etykietę CCTV przy wejściu do obszaru przemysłowego, aby wywołać zamieszanie i stworzyć efekt bezpieczeństwa w liczbach.²⁵

WNIOSKI

Całkowite odrzucenie możliwości przenoszenia przestępstw byłoby lekceważące. Jego potencjalne przejawy są tak różnorodne, że trudno jest w pełni zbadać to zjawisko we wszystkich możliwych aspektach. Niemniej jednak można stwierdzić, że zaprzestanie przestępczości i rozpowszechnianie korzyści związanych z zapobieganiem przestępczości zasadniczo przeważają nad negatywnym skutkiem, jakim jest przemieszczanie się przestępczości. W związku z tym ostatecznym rezultatem skutecznego sytuacyjnego zapobiegania przestępczości jest ogólne ograniczenie przestępczości. Po pierwsze, poprzez ograniczenie możliwości popełniania przestępstw, ryzyko i wysiłki stają się zbyt nieproporcjonalne w porównaniu z możliwymi nagrodami, co ułatwia przestępcom zaprzestanie popełniania przestępstw zamiast podejmowania zwiększonych wysiłków w celu ich wyparcia. Po drugie, dyfuzja korzyści tworzy sytuację, w której pozytywne efekty inicjatywy prewencyjnej są rozpowszechniane na sąsiednich obszarach. Efekt dyfuzji można ponadto celowo wzmocnić poprzez promowanie inicjatyw prewencyjnych. Może to spowodować, że przestępcy będą przeceniać czas, miejsce i intensywność interwencji i mogą generować większe zagrożenie zatrzymaniem.

Przypisy końcowe

- 1 Steven Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, wydanie 7, Londyn: Routledge, 2016, 106.
- 2 Rob T. Guerette i Kate Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, *Criminology* 47 (2009), 1333. Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, 106. René B.P. Hesselning, Displacement: A Review of the Empirical Literature, *Crime Prevention Studies* 3 (1994), 198. Rob T. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, Stany Zjednoczone: Center for Problem-Oriented Policing, 2009, 3.
- 3 Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1333. Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, 106. Elizabeth Rowe et al., Organised Crime and Public Sector Corruption: A Crime Scripts Analysis of Tactical Displacement Risks, *Trends & Issues in Crime and Criminal Justice* 444 (2013), 1. David Weisburd et al., Protocol: Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas, *Campbell Systematic Reviews* 7:1 (2011), 3. Hesselning, Displacement: A Review of the Empirical Literature, 198. Matthijs F. J. Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Exploring the Case of Ecstasy and Amphetamine in the Netherlands, *Trends in Organized Crime* 15 (2012), 199. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 3.
- 4 Anthony A. Braga, David Weisburd i Brandon Turchan, Focused Deterrence Strategies Effects on Crime: A Systematic Review, *Campbell Systematic Reviews* 15:3 (2019), 15-7. Weisburd i in., Protokół: Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas, 3. Hesselning, Displacement: Przegląd literatury empirycznej, 199. Cody W. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, *Journal of Experimental Criminology* 10 (2014), 516-7. Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Exploring the Case of Ecstasy and Amphetamine in the Netherlands, 209-11.
- 5 Shane D. Johnson, Rob T. Guerette i Kate Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, *Journal of Experimental Criminology* 10:4 (2014), 567. Hesselning, Displacement: Przegląd literatury empirycznej, 219. Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Exploring the Case of Ecstasy and Amphetamine in the Netherlands, 201. Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1335. Weisburd et al., Protocol: Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas, 3. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 3-4.
- 6 Kate Bowers et al., Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, *Campbell Systematic Reviews* 7:1 (2011), 4-5. Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1334-5. Robert Barr i Ken Pease, Crime Placement, Displacement and Deflection, *Crime and Justice* 12 (1990), 289.
- 7 Europejska Sieć Zapobiegania Przemocności, Evaluation of Crime Prevention Initiatives, Toolbox Series No. 3, Bruksela: EUCPN, 2013. European Crime Prevention Network, Evaluation of Crime Prevention Initiatives: The Principles of Evaluation, Thematic paper No. 5, Bruksela: EUCPN, 2013.
- 8 Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1332-8. Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 567. National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, Washington, DC: The National Academy Press, 2018, 330.
- 9 Anthony A. Braga, Martin A. Andresen i Brian A. Lawton, The Law of Crime Concentration at Places, *Journal of Quantitative Criminology* 33 (2017). Anthony A. Braga et al., Hot Spots Policing of Small Geographic Areas Effects on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 15:3 (2019), 3. Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1332-8. Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 567. National Academies of Sciences, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, 330.
- 10 Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, 108-9.
- 11 Europejska Sieć Zapobiegania Przemocności, What Works to Prevent Domestic Burglary?, Bruksela: EUCPN, 2021, 4.
- 12 Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, 108-9. Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1335-6. Anthony Braga, Andrew Papachristos i David Hureau, Hot Spots Policing Effects on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 8:1 (2012), 30.
- 13 Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 552-4. Anthony A. Braga, Protocol: Systematic Review of the Effects of Hot Spots Policing on Crime, *Campbell Systematic Reviews* 1:1 (2005), 2-3. Braga et al., Hot Spots Policing of Small Geographic Areas Effects on Crime, 2. Europejska Sieć Zapobiegania Przemocności, What Works to Prevent Domestic Burglary?
- 14 Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 552-3. Guerette i Bowers, Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations, 1336. Braga, Protocol: Systematic Review of the Effects of Hot Spots Policing on Crime (Systematyczny przegląd wpływu policji w hot spotach na przemocności), 2-3.
- 15 Karen Clarke Bullock, Ronald V. i Nick Tilley, *Situational Prevention of Organised Crimes*, Portland: Willan Publishing, 2010, 1-2.
- 16 Ronald Clarke i David Weisburd, Diffusion of Crime Control Benefits: Observations on the Reverse of Displacement, *Crime Prevention Studies* 2 (1994), 168-9. Kate Bowers, Shane Johnson i Rob T. Guerette, Protocol: Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, *Campbell Systematic Reviews* 5:1 (2009), 1334. Braga, Weisburd i Turchan, Focused Deterrence Strategies Effects on Crime: A Systematic Review, 2. Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 550. National Academies of Sciences, *Proactive Policing: Effects on Crime and Communities*, 330. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 516. Lab, *Crime Prevention: Approaches, Practices, and Evaluations*, 112. Braga, Papachristos i Hureau, Hot Spots Policing Effects on Crime, 31.
- 17 Clarke i Weisburd, Diffusion of Crime Control Benefits: Observations on the Reverse of Displacement, 168-9. Bowers, Johnson i Guerette, Protokół: Spatial Displacement and Diffusion of Benefits among Geographically Focused Policing Initiatives, 1334. Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 4.
- 18 Guerette, *Analyzing Crime Displacement and Diffusion*, 4.
- 19 Johnson, Guerette i Bowers, Crime Displacement: What We Know, What We Don't Know, and What It Means for Crime Reduction, 550. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 517.
- 20 Auzeen Shariati i Rob Guerette, Situational Crime Prevention, *Preventing Crime and Violence 2017*, 2. Europejska Sieć Zapobiegania Przemocności, What Works to Prevent Domestic Burglary?
- 21 Vijlbrief, Looking for Displacement Effects: Exploring the Case of Ecstasy and Amphetamine in the Netherlands,

- 209-11. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 541. Tamże, 544.
- 22 Patricia Brantingham, Paul J. Brantingham i Wendy Taylor, Situational Crime Prevention as a Key Component in Embedded Crime Prevention, *Canadian Journal of Criminology & Criminal Justice* 47 (2005), 287.
- 23 Nick Tilley, Seven Misconceptions of Situational Crime Prevention, *Handbook of Crime Prevention and Community Safety* Routledge, 2005, 53. Telep et al., Displacement of Crime and Diffusion of Crime Control Benefits in Large-Scale Geographic Areas: A Systematic Review, 542. Clarke i Weisburd, Diffusion of Crime Control Benefits: Observations on the Reverse of Displacement, 174-7. Ronald V. Clarke, *Situational Crime Prevention*: Criminal Justice Press Monsey, NY, 1997, 33.
- 24 Clarke i Weisburd, Diffusion of Crime Control Benefits: Observations on the Reverse of Displacement, 174.
- 25 Tamże.

Cytat

EUCPN (2022). Czy zapobieganie przestępczości oznacza jej eliminację? Bruksela: EUCPN.

Nota prawna

Treść niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla oficjalną opinię jakiegokolwiek państwa członkowskiego UE lub jakiegokolwiek agencji lub instytucji Unii Europejskiej lub Wspólnot Europejskich.

Autorzy/redaktorzy

Sarah Bosman, specjalista ds. badań, Sekretariat EUCPN.

Część projektu "Sekretariat EUCPN", czerwiec 2022 r., Bruksela

Przy wsparciu finansowym Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego Unii Europejskiej - Policja

Kontakt: www.eucpn.org